

делови федералне скупштине не слаже око те ревизије а то затражи 50.000 грађана, о том питању ће се изјаснити грађани на референдуму и та одлука онда обавезује оба дома и Савет држава и Национални савет, да се састану и решавају о ревизији устава. И у погледу делимичне ревизије федералног устава је предвиђено општеномодно гласање и то тако што се захтев за ревизију једног или више чланова који не одобре федерални домови упућује на народно гласање па уколико се већина грађана потврдно изјасни о делимичној ревизији, то обавезује и федералну скупштину да приступи тој ревизији. Обавезан референдум о промени устава предвиђа и Устав Јапана од 1947. и по њему одлука о промени устава која се изгласа у оба дома Парламента са две трећине или више од укупног броја посланика се сматра коначно усвојеном када је изгласа већина грађана на референдуму. Поред Јапана, обавезни референдум за промену устава познају и друге државе, као Уругвај и његов Устав од 1967. (члан 331), Филипини и његов Устав од 1935. (члан XV), Чад и његов Устав од 1959. (члан 56.) али и неки старији устави, ирски-Акт о уставу Ирске слободне државе од 1922. (члан 50.) Устав Краљевине Данске од 1915. (члан 94. ст. 2.) и др. Од наших устава, само је Устав Републике Србије од 1990. предвиђао обавезни референдум као једну од фаза одлучивања о својој промени. Тако је овај устав предвиђао да ће акт о промени устава који усвоји Народна скупштина двотрећинском већином гласова бити коначно усвојен онда када се за њега на републичком референдуму изјасни више од половине укупног броја бирача. Поред овог референдума, који је обавезан код усвајања промене свих уставних норми, неки устави познају и обавезан референдум само за промену појединих уставних одредби. То је случај, рецимо, са Уставом Шпаније од 1978. који предвиђа и такав релативно обавезан референдум и то у случају кад се уставна ревизија односи на уводни део устава, основна права и јавне слободе као и круну, с тим да је референдум обавезан и код доношења потпуно новог устава. Већина устава се више опредељује за факултативни референдум где постоји могућност, али не и обавеза да се одлука о промени устава изнесе на народно гласање. Расписивање и спровођење оваквог референдума зависи од тога да ли одређени број чланова парламента (скупштине) или бирача учини такав захтев. Овакво решење предвиђа Устав Италије од 1948. и то тако да се одлука о промени устава коју усваја Парламент износи на референдум уколико у року од три месеца од објављивања те одлуке то захтева једна петина чланова једног парламентарног дома, 500.000 бирача или пет покрајинских већа. Овај факултативни референдум